

Skr. 1984/85: 223

Regeringens skrivelse

1984/85: 223

med redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten år 1984;

beslutad den 6 juni 1985.

Regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll samt överlämnar en i utdraget angiven redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten år 1984.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

MATS HELLSTRÖM

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag
 PROTOKOLL
 vid regeringssammanträde
 1985-06-06

Närvarande: statsrådet L. Carlsson, ordförande, och statsrätten Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Petersson, Andersson, Boström, Rodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Helström, Wäckholm

Föredragande: statsrådet Helström

Skrivelse med redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten år 1984

Den svenska tillverkningen, försäljningen och exporten av krigsmateriel kontrolleras av statsmakterna.

Tillverkning och tillhandahållande av krigsmateriel regleras genom lagen (1983: 1034) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel, m. m. och förordningen (1983: 1036) i samma ämne. Båda författningarna trädde i kraft den 1 januari 1984. Lagen ersatte därvid äldre lagstiftning från år 1935.

I lagen föreskrivs att tillverkning av krigsmateriel inte får ske utan regeringens tillstånd. Vidare krävs tillstånd för att försälja, utbjuda mot vederlag eller förmedla krigsmateriel, uppförning avseende krigsmateriel och metod för tillverkning av sådan materiel. Regeringen får förena tillståndet med villkor samt med kontroll- och ordningsbestämmelser.

För att möjliggöra kontroll av tillverkning och försäljning av krigsmateriel inrättades år 1935 krigsmaterielinspektionen (KMI), som är knuten till utrikesdepartementets handelsavdelning. Som ett led i kontrollarbetet är företagens skyldiga att till KMI avge deklARATIONER rörande tillverkning resp. försäljning av krigsmateriel. För tillverkare gäller att deklARATIONER över leveranser och mottagna order skall insändas senast en månad efter utgången av varje kalenderkvartal. För försäljare gäller att deklARATIONER skall insändas senast en månad efter varje kalenderhalvårs utgång.

Statliga myndigheter såsom affärsverket FFV står inte under KM:s kontroll och har ingen redovisningsskyldighet enligt nyss angivna lag. KMI får ändå årligen uppgifter om de statliga tillverkares export för att kunna ta fram en rättvisande statistisk avseende svensk krigsmaterielexport.

På grundval av uppgifterna från företagen upprättar KMI statistik. Detta sker på årsbasis och arbetet med statistiken är mer hittillsvarande rutiner slutfört fyra till fem månader efter kalenderårs slut. Arbetet pågår f. n. för

att föra över företagets rapportering m. m. till ADB. Härigenom kommer tiden för att ta fram statistik etc. att kunna förkortas.

I Sverige råder sedan länge ett generellt förbud mot export av krigsmateriel. Regeringen kan dock medge undantag (dispens) från förbudet. Att en viss utförsel på detta sätt tillåts har sin grund i nödvändigheten av att kunna upprätthålla en hög självförsörjningsgrad med avseende på krigsmateriel.

Regelerna om krigsmaterielexport återfinns i lagen (1982: 513) om förbud mot utförsel av krigsmateriel, m. m. och utbärande förordning (1982: 1062). Båda författningarna trädde i kraft den 1 januari 1983.

Genom utförselagen krävs sålunda tillstånd till utförsel av varor som utgör krigsmateriel. Bestämmelser om vad som avses med krigsmateriel finns i den nyssnämnda förordningen. Tillstånd krävs också om en tillverkare av krigsmateriel vill till någon utom riket upplåta eller överlåta tillverkningsrätt m. m. till materielen. Vidare krävs tillstånd för att inom riket bedriva militärt inriktad utbildning av utländska medborgare.

Beslut i ärenden rörande dispens från utförselförbudet fattas som nyss sagts av regeringen. Regeringsärendena bereds av KMI. Nära samråd sker därvid med utrikesdepartementets politiska avdelning och i vissa fall med försvarsdepartementet. I ärenden av mindre vikt har utrikeshandelsministern bemyndigats att fatta dispensbesluten.

Riksdagen har år 1971 (prop. 1971: 146, UU 21, rskr. 343) fastslagit och sedermera genom godkännandet av proposition med förslag till lag om förbud mot utförsel av krigsmateriel, m. m. bekräftat de riktlinjer som skall ligga till grund för tillståndsprövningen (prop. 1981/82: 196, UU 26, rskr. 343).

Export av krigsmateriel aktualiserar ständigt problem av principiell karaktär och tillståndsprövningen innebär ofta en synnerligen grannlig uppgift. Det är inte möjligt att utforma riktlinjer för tillståndsprövningen så att alla svårigheter i tillämpningen kan undvikas. Det är därför naturligt att prövningen av de enskilda tillståndsärendena utmåtts särskild betydelse. Enligt 10 kap. 6 § regeringsformen (RF) skall regeringen i utrikesärenden av större vikt överlägga med utrikesnämnden före avgörandet, om så kan ske. Vissa utförselärenden rörande krigsmateriel är av den arten att överläggning med nämnden erfordras. Även om inte sådana överläggningar behövs, har det likväl samsetts önskvärt att prövningen av vissa enskilda dispensärenden ges en bredare förankring än i regeringen. Tanken har därför vid flera tillfällen framförts på att skapa ett lämpligt samrådsforum för krigsmaterielärenden.

Riksdagen beslutade år 1984 på grundval av propositionen (1984/85: 82) om ökad insyn och samråd i frågor som rör krigsmaterielexport att en rådgivande nämnd i krigsmaterielexportfrågor skulle inrättas (UU 1984/85: 5, rskr. 61). Nämnden har börjat sin verksamhet under innevarande år. Tillkomsten av en sådan nämnd innebär dels att omfattningen av ärenden som görs till föremål för ökat samråd har breddats, dels att utrikesnämnden kan avlastas vissa ärenden, dock självfallet inte i den mån regeringen enligt grundlagen har att överlägga med nämnden före avgörandet.

I nyssnämnda proposition uttalade regeringen också sin avsikt att varje år lämna riksdagen en redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten. Härigenom skulle riksdagen förses med en samlad information om krigsmaterielexporten samtidigt som underlag skulle ges för en bredning av den allmänna debatten.

I enlighet härmed har inom KMI utarbetats en redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten under år 1984. Redogörelsen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

Av den statistiska redovisningen framgår att beviljade utförsellicenstag år 1984 i volym ligger 5,4 % högre än år 1983 men lägre än år 1982.

I fast permiingvärde ökade den faktiska utförseln från Sverige förra året med 24,8 %. Skillnaden mellan ökningen i tillståndsgivning och faktisk utförsel illustrerar svårigheten att från ett enskilt år dra några slutsatser beträffande krigsmaterielexportens utvecklingsbudsens. Den tid som förflyter från det att utförsellicenstag givits till dess att materielen faktiskt levereras varierar kraftigt från materiel till materiel och kan i vissa fall uppgå till flera år. Detta ger ibland upphov till stora skillnader mellan värdet av givna tillstånd och av faktisk utförsel. Krigsmaterielexportens andel av den svenska totallexporten uppgick år 1984 till 0,90 %. Denna relation ligger strax under genomsnittssiffran för hela 1970-talet som uppgick till 0,92 %.

Sedat över tiden ligger sålunda den svenska krigsmaterielexporten på en mycket stabil nivå, omkring en procent av Sveriges totala export.

Vad gäller krigsmaterielexportens geografiska spridning kan konstateras att Sverige under lång tid har sålt krigsmateriel till ett tjugoåttal länder. Årligen tillkommer något land, något annat faller bort som mottagarland men i stort är kundkretsen stabil. Uppdelade på regioner dominerar Västeuropa med cirka hälften av värdet av leveranserna under år 1984. Av de västeuropeiska länderna har ökningen varit mest markant när det gäller de nordiska länderna.

Som allmän kommentar vill jag dock anför att den ökning av exporten till Västeuropa som har skett under år 1984 inte förändrat handelsmönstret med avseende på de enskilda länderna. Vapen och ammunition är den dominerande kategorin. Denna kategori omfattar ett rikt register av den vapen- och ammunitionstillverkning som finns i Sverige. Även krut- och sprängämnen samt "övrig materiel", vilken innefattar bl. a. elektronisk apparatur, är betydelsefulla exportposter på den västeuropeiska marknaden.

En hög självförsörjningsgrad när det gäller försvarsmateriel ingår som ett viktigt led i den svenska säkerhetspolitiken. På viktiga försvarsmaterielområden måste därför Sverige ha en inhemsk produktionskapacitet. Här om råder en bred enighet. Det svenska försvaret är emellertid en alltför liten avnämare för att den inhemska industrin skall kunna få den bredd och effektivitet som är nödvändig. De svenska försvarsbeställningarna kan exempelvis i regel inte ge kontinuitet i produktionen. Vi måste därför tillåta en export av försvarsmateriel från Sverige för att kunna hålla uppe

produktionskapaciteten och den tekniska utvecklingsnivån. Även härom råder en bred politisk enighet. Men villkoret är då att detta sker med en betydande restriktivitet och i enlighet med de riktlinjer som riksdagen har uppställt.

Altvarigena misstankar har under det senaste året rikats mot att en del försvarsmaterieleveranser från Sverige inte skett i enlighet med dessa riktlinjer. Missstankarna gäller leveranser sedan 1970-talet. Ett omfattande utredningsarbete har därför sedan en tid pågått för att i detalj klarlägga dessa förhållanden. Enligt vad jag inhämtat bedrivs utredningarna i fråga skyndsamt och med stor omsorg.

När resultatet av detta arbete föreligger kommer jag att redovisa de åtgärder som kan visa sig vara påkallade. Men jag vill redan nu med skarpa framhålla att det är ett oertergiviligt krav att företagen respekterar och följer den lagstiftning och de regler för vapenexporten som skapats så sent som år 1983.

Jag hemställer att regeringen
dels bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad jag har anför i det föregående.

dels till riksdagen överlämnar redogörelsen för den svenska krigsmaterielexporten år 1984.

Regeringen avslutar sig till fördragandens överväganden och beslutar i enlighet med hans hemställan.

Bilaga

Svensk krigsmaterielexport år 1984

Allmän bakgrund

Krigsmaterielexportkonten (KMI) följer noga utvecklingen av den svenska tillverknings-, försäljnings- och exporten av krigsmateriel. De företag som har tillstånd att bedriva verksamhet på krigsmaterielområdet – i. n. omkring 120, varav ett sextioåtta är aktiva – är skyldiga att lämna uppgifter i olika händelser till KMI. Detta material jämte uppgifter som inspektionen tar fram på annat sätt analyseras och bearbetas inom KMI. Den statistik som därvid tas fram har tidigare presenterats endast för regeringen i inspektionens årsberättelse som normalt avlämnas under juni månad. I propositionen (1984/85:82) om ökad insyn och samråd i frågor som rör krigsmaterielexport uttalade regeringen sin avsikt att varje år lämna riksdagen en redogörelse för den svenska krigsmaterielexporten. Mot denna bakgrund har föreliggande memorium utarbetats.

Utförseltilstånd

I budgetpropositionen lämnar utrikesdepartementet varje år uppgift om värdet av de utförseltilstånd som har utfärdats under föregående kalenderår. Antalet inkomna utförseltiländan har under senare år legat mellan 1 500 och 2 000. Den övervägande delen av dessa har gällt utförsel av enskilda vapen och annan krigsmateriel av ringa omfattning. Beslut om utförseltilstånd fattas av regeringen. I ärenden som inte avser utförsel i större omfattning eller inte är av större vikt får det statråd som har till uppgift att föredra ärenden om utförsel av krigsmateriel meddela sådant tillstånd. I värde räknat har ca 95 % av krigsmaterielexporten skett efter regeringens beslut.

Tabell 1. Utförseltilstånd (försäljningar) av krigsmateriel under åren 1980–1984.

År	Totalt värde mkr.	Härav reg. beslut mkr.	% av total- värdet	Antal reg. beslut
1980	2 021,9	1 919,5	95	121
1981	1 542,3	1 445,7	94	166
1982	1 930,9	1 838,6	95	178
1983	2 017,3	1 915,6	95	153
1984	2 241,1	2 145,4	96	204

Av tabell 2 (på nästa sida) framgår att den sammanlagda volymen av beviljade utförseltilstånd ökat med 5,4 % under år 1984. Som tabellen också utvisar ligger värdet av beviljade tillstånd dock lägre än under år 1982.

Tabell 2. Utförseltilstånd (försäljningar) av krigsmateriel under åren 1980–1984 i löpande priser och i 1968 års prisnivå¹ jämte den procentuella volymförändringen.

År	Värde i löpande priser mkr.	Värde i 1968 års priser mkr.	Volymförändring %
1980	2 021,9	754,7	+11,0
1981	1 541,3	524,2	-30,5
1982	1 930,9	585,1	+11,6
1983	2 017,3	540,8	-7,5
1984	2 241,1	570,2	+5,4

¹ Vid prisomräkningen har SCB:s allmänna exportprisindex för varuslagsprodukter använts.

Faktiska leveranser

Det förekommer många olika uppgifter om det årliga värdet av svensk krigsmaterielexport. KMIs statistik grundar sig på de uppgifter inspektionen tar in direkt från varje exportföretag rörande värdet av levererad materiel.

Tabell 3 visar värdet i miljoner kronor av svensk krigsmaterielexport under den senaste tioårsperioden såväl i löpande priser som i 1968 års prisnivå. Av tabellen framgår även krigsmaterielens andel av Sveriges totala export.

Tabell 3. Värdet av svensk krigsmaterielexport under åren 1975–1984 i löpande priser och i 1968 års prisnivå², m. m.

År	Sveriges totala export mkr.	Krigsmaterielexport i löpande priser mkr.	andel av totala exporten %	1968 års priser mkr.	volymförändring %
1975	72 012	536	0,74	315	-
1976	80 195	502	0,62	266	-15,5
1977	85 680	695	0,82	338	+27,1
1978	98 161	905	0,92	395	+16,8
1979	118 030	1 671	1,41	677	+71,4
1980	130 800	2 078	1,50	775	+14,5
1981	144 523	1 697	1,17	577	-25,5
1982	167 975	1 888	0,95	481	-16,6
1983	210 310	1 658	0,79	444	-7,7
1984	242 500	2 178	0,90	554	+24,8

² Vid prisomräkningen har SCB:s allmänna exportprisindex för varuslagsprodukter använts.

Krigsmaterielens andel av vår totala export ökade för år 1984 med 0,11 procentenheter eller från 0,79 % år 1983 till 0,90 %. Andelen för år 1984 ligger något under genomsnittssiffran för 1970-talet som var 0,92 %.

Som alltid gäller att förändringar från ett år till ett annat inte ger underlag för några mer långsiktiga bedömningar av utvecklingstendenser. Av tabellen framgår dock att den svenska krigsmaterielexporten, sedd över tiden, ligger på en stabil nivå, omkring en procent av Sveriges totala export.

En jämförelse av tabellerna 1, 2 och 3 ger vid handen att det sammanlagda värdet av beviljade utförseltilstånd under ett år kan skilja sig avsevärt från värdet av faktiska leveranser under samma år.

Skilnaderna har flera orsaker. Tillstanden gäller inte för leveranser under ett visst kalenderår utan kan betyda flera, antingen genom ett ursprungligt beslut eller genom ett eller flera förlängningsbeslut. När leverans till följd av ett tillstånd kan komma att äga rum är således inte helt förutsägbart till vilket år. Sådana "öckumulerade" leveranser kan alltså ge starta effekter på ett enskilt år. Effekterna kan även förstärkas av uppkomna kostnadsökligheter. Vid samordning av leveranser kan exportvärdet också påverkas av kursutvecklingen. De faktorer som på detta sätt påverkar exporteffekten för ett givet kalenderår följer oftast större affärsavslut. För år 1984 uppgick bara kursvinsterna till över 100 milj. kr.

Krigsmaterielens fördelning

Set man till olika kategorier inom begreppet krigsmateriel är huvudområdena vapen och ammunition det som dominerar den svenska krigsmateriel-exporten. För år 1984 svarar den för drygt tre fjärdedelar. Enstaka år, t. ex. år 1979, har andelen sjunkit, närmast till följd av – som år 1979 – fartygsleveranser till relativt höga värden, eller försäljningar av flygplan som under de tidigare åren av 1970-talet. Fördelningen framgår av tabell 4.

Tabell 4. Värde av svensk krigsmaterielexport i milj. kr. under åren 1975–1984 fördelat på sex olika huvudområden.

	1975	1976	1977	1978	1979
a) Vapen och ammunition (inkl. för jakt och sport)	261,7	225,4	340,8	638,8	1 114,3
b) Kärn- och sprängämnen samt vissa färdmedel (inkl. för civil bruk)	32,0	35,6	32,4	45,1	39,7
c) Pansrade fordon jämte utrustning	20,7	23,8	21,8	3,6	0,7
d) Krigsfartyg jämte utrustning	–	–	–	–	326,1
e) Militära luftfartyg och delar därtil samt fälskärmar	46,6	110,3	82,9	27,8	50,2
f) Övrig materiel	175,3	107,3	217,5	189,8	140,4
Summa	536,3	502,4	695,4	905,1	1 671,4

	1980	1981	1982	1983	1984
a) Vapen och ammunition (inkl. för jakt och sport)	1 588,0	1 364,1	1 156,1	1 151,1	1 640,7
b) Kärn- och sprängämnen samt vissa färdmedel (inkl. för civil bruk)	44,9	53,0	103,1	117,8	137,0
c) Pansrade fordon jämte utrustning	9,6	6,7	7,4	6,5	1,2
d) Krigsfartyg jämte utrustning	101,2	–	–	–	–
e) Militära luftfartyg och delar därtil samt fälskärmar	35,8	30,2	62,9	51,8	101,9
f) Övrig materiel	298,4	243,0	258,2	330,9	297,2
Summa	2 077,9	1 697,0	1 587,7	1 658,1	2 178,0

Kategori övrig krigsmateriel omfattar bl. a. övningsmateriel, radar, underhålls- och tillverkningsutrustning samt – en växande andel – elektronik.

Geografisk spridning

Den i föregående tabeller redovisade totala omfattningen av krigsmaterielexporten och vad den huvudsakligen består av kompletteras i följande sammanställningar av dess destinationer, dels till skilda regioner under en 10-årsperiod, dels till varje enskilt land för år 1984.

Tabell 5. Krigsmaterielexportens fördelning på regioner i procent av värdet under åren 1975–1984.

	1975	1976	1977	1978	1979
Europa (väst) ¹	70	79	68	54	56
Nordamerika	3	3	5	2	2
Sydamerika	1	1	2	5	2
Asien	20	15	25	36	39
Afrika	6	2	0	3	1
Oceänien	0	0	0	0	0
Europa (öst)	0	0	0	0	0
Antal länder	34	39	37	38	39

	1980	1981	1982	1983	1984
Europa (väst) ¹	55	62	52	48	50
Nordamerika	1	1	8	7	8
Sydamerika	6	0	0	2	8
Asien	27	33	32	30	19
Afrika	10	2	6	12	15
Oceänien	1	1	2	1	1
Europa (öst)	0	0	0	0	0
Antal länder	43	37	43	41	42

¹ Västeuropa plus Jugoslavien.

Av tabell 5 framgår att Västeuropa har ökat sin andel som mottagare av svensk krigsmaterielexport från 48 till 50 % mellan åren 1983 och 1984 medan Asien gått ned från 30 till 19 % under samma period. Sydamerika har ökat från 2 till 8 %. Inte heller av denna jämförelse mellan två enskilda år kan några säkra slutsatser om trender dras. Tabellen i sin helhet visar snarare endast att tämligen starka fluktuationer kan förväntas.

Tabell 6. Exporten i kr. av krigsmateriel år 1984 fördelad på länder (inom parentes exporten år 1983).

Amerikas Förbunda Stater	123 641	(62 238)
Argentina	35 255	(-)
Australien	26 848	(13 983)
Barbados	60	(-)
Belgien	1 855	(1 512)
Brasilien	44 941	(1 367)
Bulgarien	1 673	(-)
Canada	32 310	(45 229)
Danmark	85 045	(79 348)
Ecuador	49 102	(-)
Finnland	108 840	(53 393)
Frankrike	24 927	(52 497)
Förbundsrepubliken Tyskland	55 120	(101 330)
Gabon	6 330	(-)
Grekland	564	(7 261)
Hongkong	34	(-)
Indien	53 986	(131 900)
Indonesien	69 072	(24 728)
Irland	13 103	(16 026)
Island	75	(52)
Italien	298 325	(150 266) ^a
Japan	39 085	(44 143)
Jugoslavien	39 357	(37 952)
Luxemburg	48	(97)
Malaysia	63 742	(100 157)
Nederländerna	12 975	(10 495)
Nigeria	293 740	(196 769)
Norge	135 801	(60 888)
Nya Caledonien	15	(48)
Nya Zeeland	596	(584)
Pakistan	6 545	(48 716)
Peru	113	(32 361)
Portugal	4 719	(4 512)
Rumänien	285	(-)
Schweiz	16 436	(83 987)
Singapore	187 926	(122 417)
Spanien	34 707	(239)
Storbritannien	182 112	(64 820)
Tunisien	16 023	(309)
Tyska Demokratiska Republiken	8	(-)
Venezuela	36 916	(6)
Österrike	75 671	(43 305)
Summa	2 177 926	

^a Siffrorna i denna redogörelse har, beträffande de uppgifter som hämtats ur 1983 års statistik, reviderats avseende exporten till Italien. På grund av eftersläpning i statistiken har ca 95 milj. kr. kommit att bokföras på år 1984 trots att den faktiska exporten hamnar sig till år 1983. I följande redogörelse har detta belopp rätteligen lagts till 1983 års siffror.

Exporten omfattade under år 1984 alltså 42 länder (år 1983 var antalet 41). Till länder med små värden har exporten huvudsakligen bestått av enstaka skjutvapen och ammunition för jakt eller sport.

Exporten till de nordiska länderna har ökat betydligt som framgår av tabell 6. Sammantaget är ökningen 136 milj. kr. Andra länder som visar en stark ökning under år 1984 i förhållande till föregående år är Spanien, Storbritannien och Österrike medan däremot Frankrike, Västtyskland och Schweiz minskat.

Vidare framgår av tabell 6 att värdena för de länder i Asien som under år 1984 mottagit svensk krigsmaterielexport i allmänhet har minskat. Levefrämerna till Indonesien är ett fullföljande av åtaganden som hänger samman med tidigare luftvärnsförsäljningar.

För Nordamerikas vidkommande kan noteras att exporten till USA fördrubblats medan exporten till Canada har sjunkit.

I Sydamerika har i förhållande till år 1983 flera länder tillkommit som köpare av svensk krigsmateriel. Det gäller Argentina, Ecuador och Venezuela. Exporten till dessa länder består i allt väsentligt av luftvärnsutrustning.

I Afrika intar Nigeria en fortsatt dominerande ställning. Liksom år 1983 utgörs exporten av artillerimateriel.

Försäljning av tillverkningslicenser

Under år 1984 har regeringen i sex fall lämnat tillstånd till upplåtelse av tillverkningsrätt utom riket. Två av dessa gäller för tillverkning i Schweiz och vardera ett för tillverkning i Japan, Canada, Brasilien och Förbundsrepubliken Tyskland.

Prövningen av licensstämningen sker i allt väsentligt på samma grannliga sätt som när det gäller export av hårdvara. Därvid görs en genomgång av relevanta delar av licensavtalet, varvid särskild vikt lägs vid frågor rörande omfattningen av licensen, tidsaspekter, reexportklausuler m. m.

Större exporterande företag

Det finns f. n. ca 50 exportörer av krigsmateriel. Av dessa är ca 20 mindre företag med tillstånd att handla med jakt- och sportskjutvapen. Under år 1984 har 20 företag exporterat för mer än 1 milj. kr.

De dominerande företagen är AB Bofors och affärsverket FFV. Bofors är det ojämförligt största. Tillsammans svarar de två företagen för drygt 80 % av den svenska krigsmaterielexporten under år 1984. Philips Elektronikindustrier kommer närmast efter dessa båda dominerande tillverkare. Som numrer två i storleksskallan 50 till 100 milj. kr. återfinns försvarets materielverk. Sex företag har exporterat för mellan 10 och 30 milj. kr. Det är FFV Underhåll, FFV Norma AB, Volvo Flygmotor AB, Saab-Scania AB, Lindesberg Industri AB och Ericsson Radio Systems AB. De övriga exportörerna är Contraves Svenska AB, Air Target Sweden AB, Bofors Aerotonics AB, AB Hägglund & Söner, Saab Training Systems AB, S A Marine AB, SATI Electronics AB, FFV Allmateriel AB, Winchester Scandinavia AB och AB Bestmans Auktioner.

Tillsammans svarade dessa 20 företag för 99,9 % av den svenska krigsmaterielexporten år 1984.